საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

მოკლე ინფორმაცია საქართველოს 2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ - მოქალაქის გზამკვლევი

საქართველოს მთავრობის 10-პუნქტიანი გეგმა

1. მაკროეკონომიკური სტაბილურობა
2. მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის გაუმჯობესება
3. საუკეთესო საინვესტიციო და ბიზნესგარემოს შექმნა/შენარჩუნება
4. რეგიონულ სავაჭრო და ლოგისტიკურ ცენტრად ჩამოყალიბება
5. ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება
6. სოფლის მეურნეობის განვითარება
7. განათლების სისტემის გაუმჯობესება
8. სოციალური პოლიტიკის დახვეწა
9. ხელმისაწვდომი, მაღალხარისხიანი ჯანდაცვის სისტემის ჩამოყალიბება
10. ურბანული და რეგიონული განვითარება

საქართველოს სუვერენული საკრედიტო რეიტინგი - დადებითი პროგნოზი

STANDARD & POOR'S	FitchRatings	MOODY'S INVESTORS SERVICE
BB-, სტაბილური	BB-, სტაბილური	Ba3, სტაბილური

რეფორმებზე დაფუძნებული წარმატებული ეკონომიკური კურსი

ეკონომიკური ზრდის მაღალი ტემპი 2010 წელს, 2009 წლის მცირე ვარდნის შემდეგ

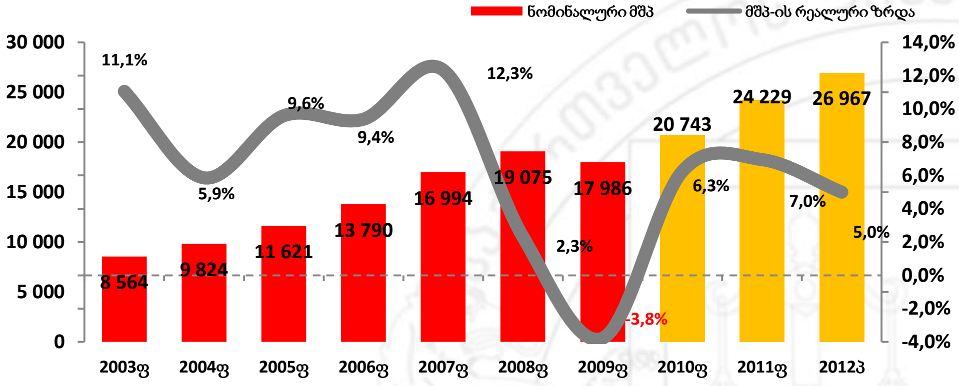

წყარო: საქსტატი, ფინანსთა სამინისტრო

სწრაფად მზარდი მშპ ერთ სულ მოსახლეზე – PPP და ნომინალური

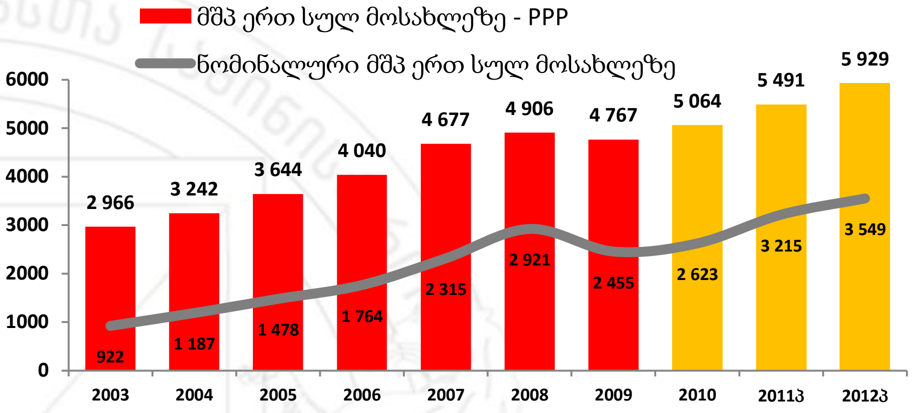

წყარო: საქსტატი, ფინანსთა სამინისტრო, IMF

ნომინალური მშპ-ის დივერსიფიცირებული სტრუქტურა*

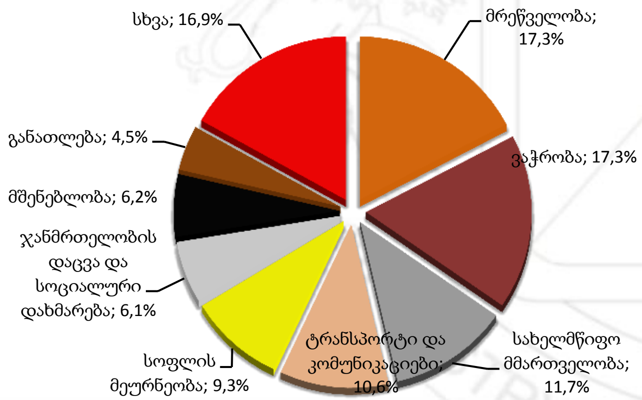

** გამოყენებულია ნომინალური მშპ (წინასწარი) საბაზისო ფასებში*

წყარო: საქსტატი

მოსალოდნელზე უფრო სწრაფი ეკონომიკური ზრდა

2011 წლის რეალური მშპ-ის ზრდის ფაქტმა 7.0% შეადგინა, მაშინ როცა თავდაპირველი პროგნოზით 5.5% იყო გათვალისწინებული. რეალური და ფინანსური სექტორის მაღალი აქტივობის, გაზრდილი საგადასახადო შემოსავლების და დადებითი ეკონომიკური ინდიკატორების ფონზე.

<u>2011 წლის 12 თვის შედეგები:</u>

- ✓საგადასახადო შემოსავლები წინა წელთან შედარებით გაიზარდა წლიური 26%-ით
- ✓დღგ-ის ბრუნვები გაიზარდა წლიური 26.4%-ით
- ✓ კომერციული ბანკების მიერ რეალური სექტორის დაკრედიტება გაიზარდა წლიური 19.1%-ით
- ✓საგარეო სავაჭრო ბრუნვა გაიზარდა 35.5%-ით

საბიუჯეტო დეფიციტის შემცირების სწრაფი დინამიკა

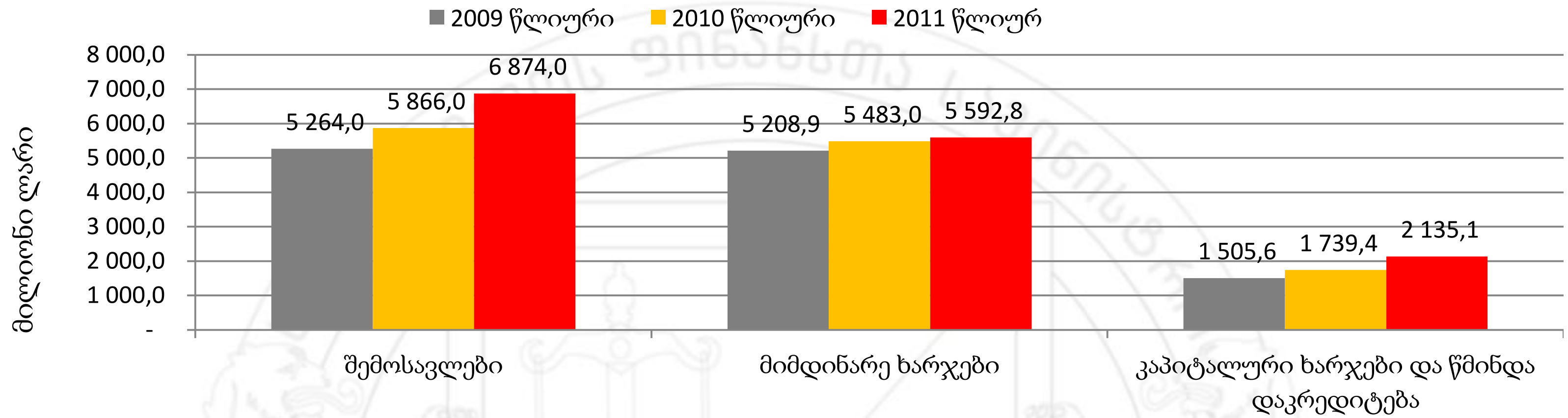

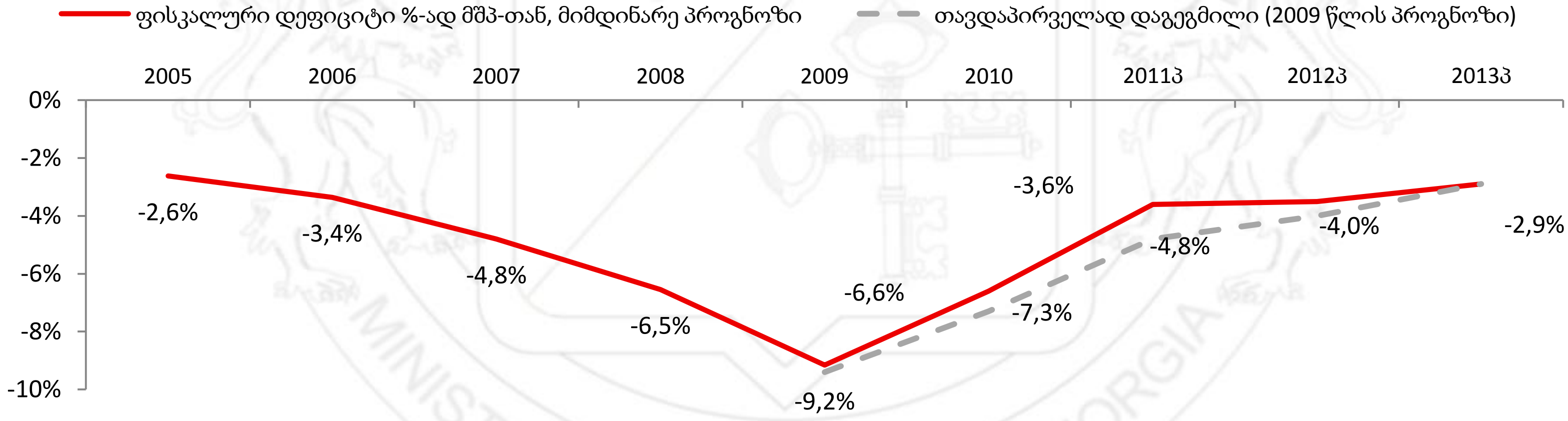

კაპიტალური ხარჯების მაღალი მაჩვენებელი რეგიონის ქვეყნებთან შედარებით

შრომის ანაზღაურება (%-ად მთლიან ხარჯებთან, 2009)

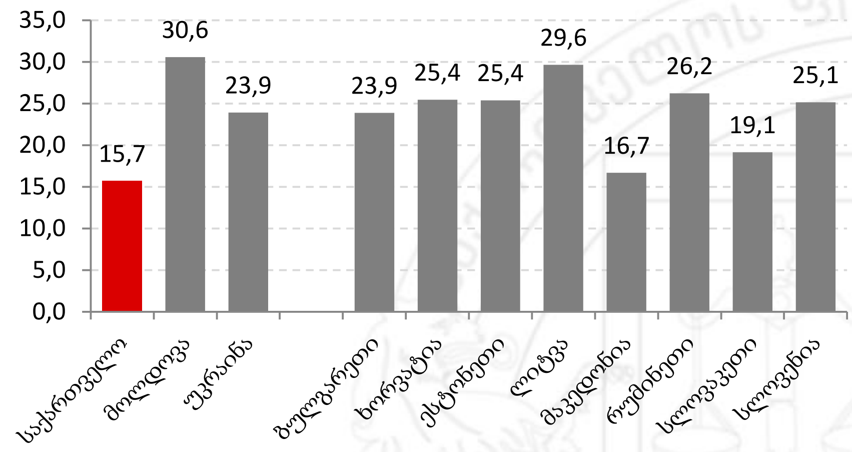

კაპიტალური ხარჯები (%-ად მთლიან ხარჯებთან, 2009)

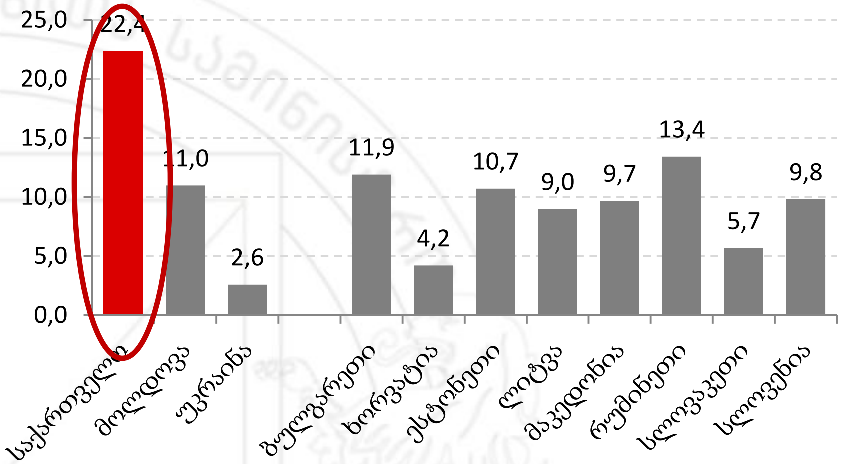

კაპიტალური VS მიმდინარე ხარჯები (კაპიტალური ხარჯების მაღალი წილი)

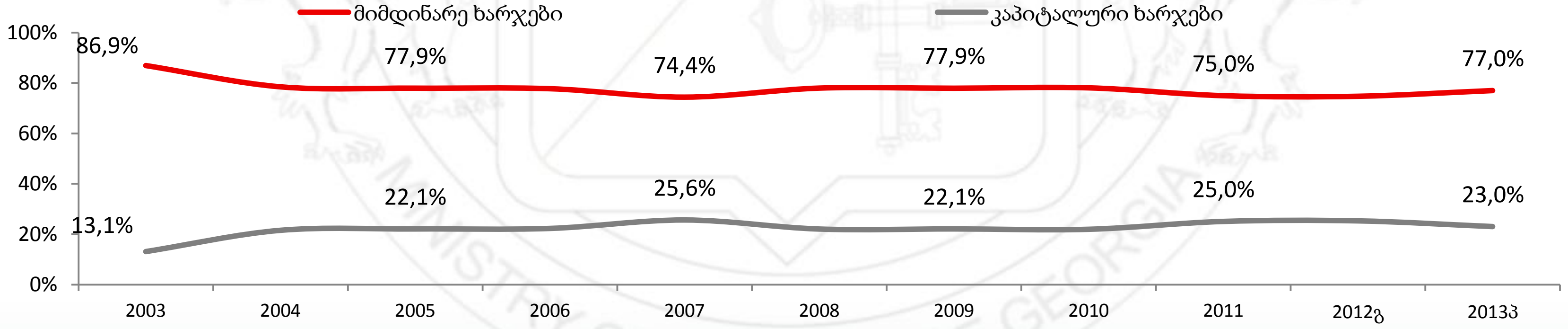

წყარო: მსოფლიო ბანკი, ფინანსთა სამინისტრო

2012 წლის ნაერთი ბიუჯეტის შემოსულობები და დეფიციტის დაფინანსების წყაროები

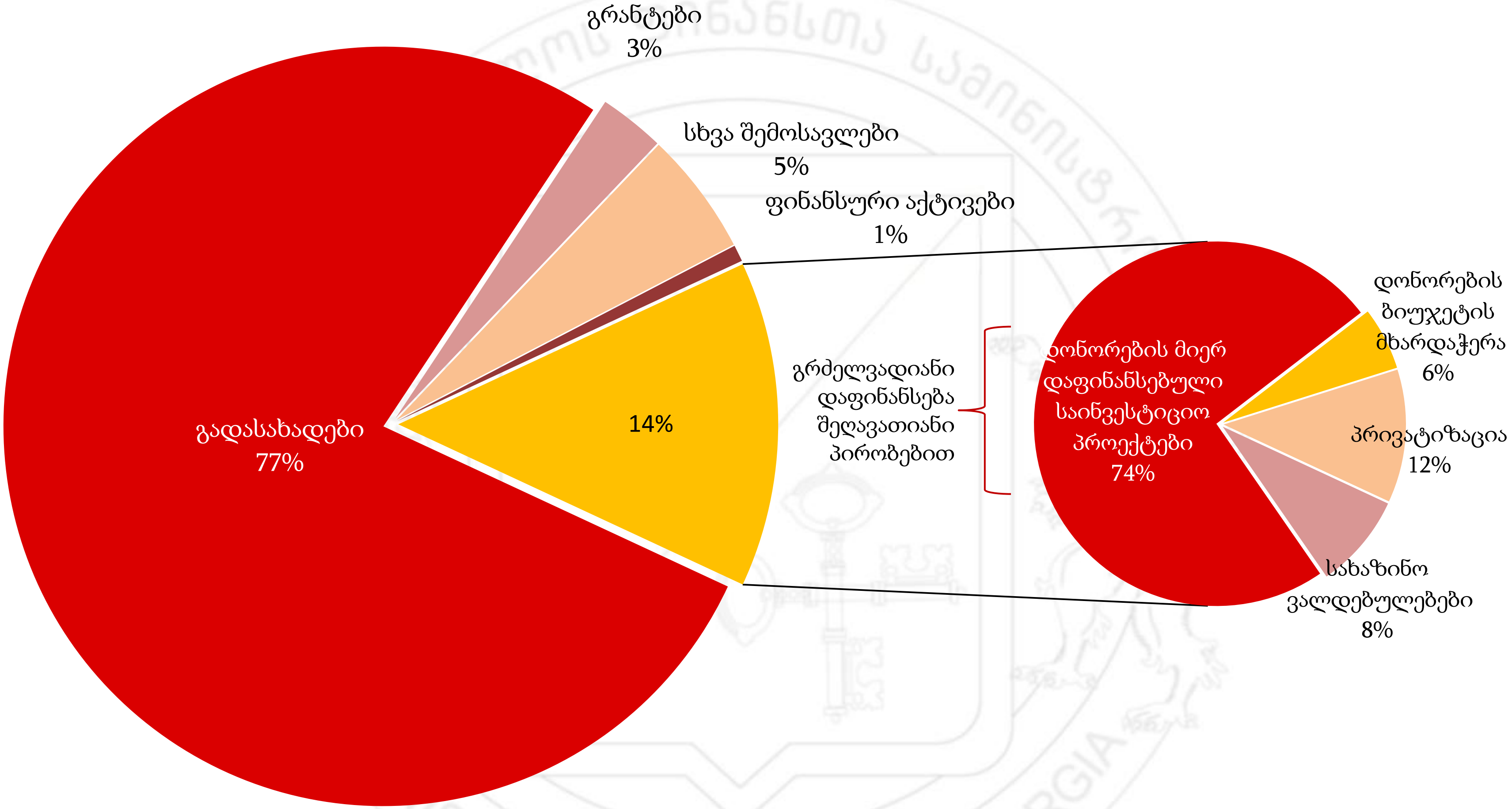

ბრიუსელის დონორთა მხარდაჭერა

ბრიუსელის დონორთა მხარდაჭერა - სახელმწიფო და კერძო სექტორი

გაფორმებული ფინანსური რესურსი სექტორების მიხედვით

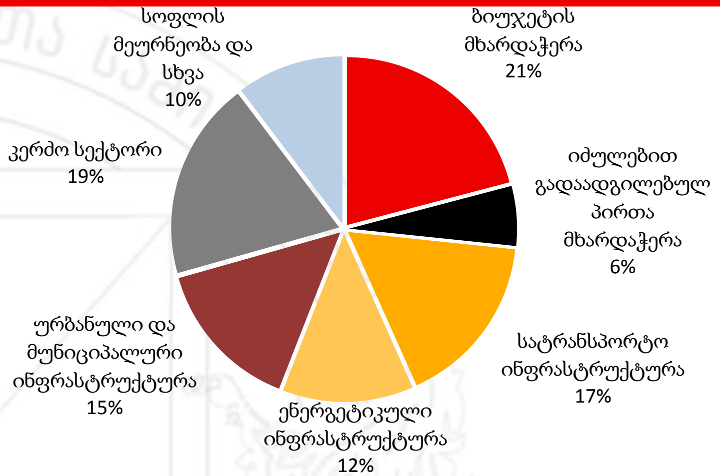

სახელმწიფო სექტორში გაფორმებული ფინანსური რესურსი დონორების მიხედვით

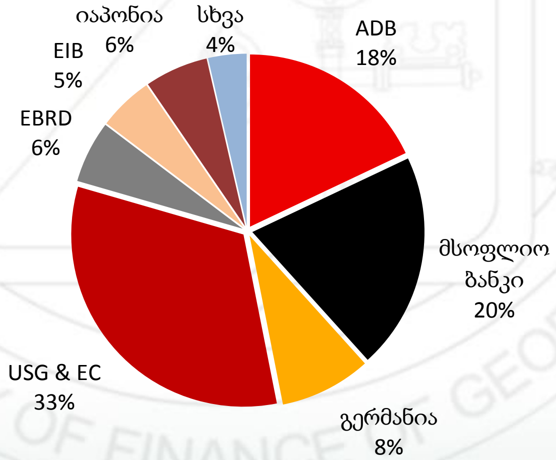

სახელმწიფო ვალის დინამიკა

სახელმწიფო ვალის ინდიკატორები: ხელსაყრელი ვალის დინამიკა

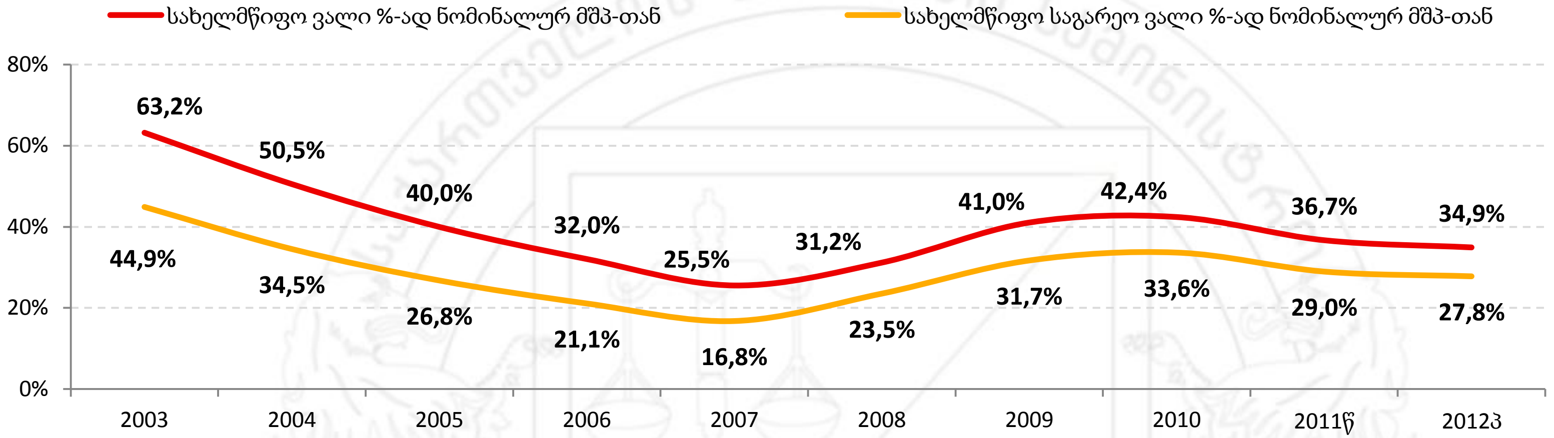

შენიშვნა: მოიცავს ეროვნული ბანკის ვალდებულებებს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მიმართ

**მთავრობის საგარეო ვალის მომსახურების პროგნოზი ეყრდნობა 2011 წლის 30 ივნისის ნაშთს.*

მთავრობის საგარეო ვალის მომსახურება*

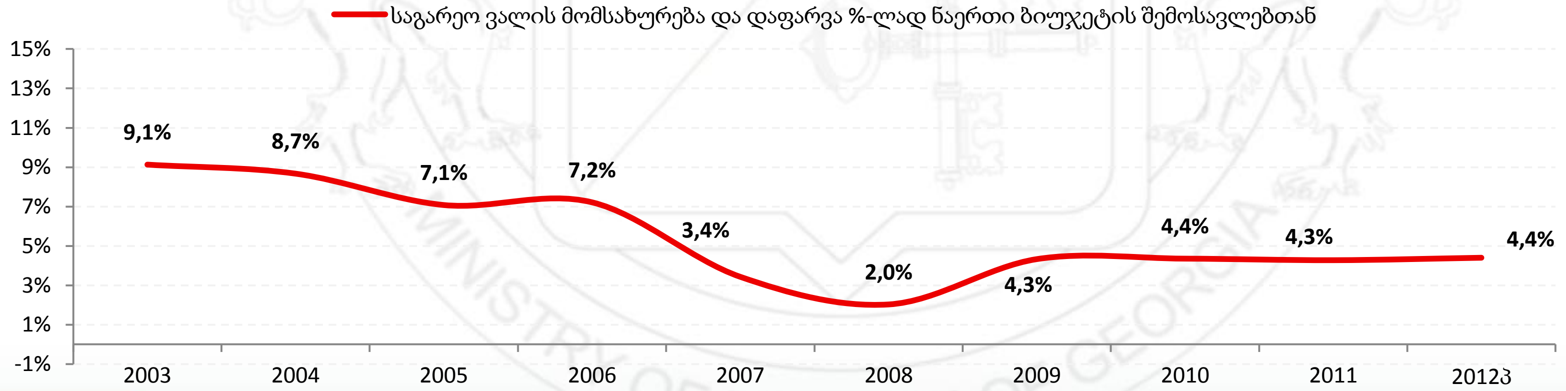

სახელმწიფო ვალის პორტფელის პარამეტრები

სახელმწიფო ვალის ხელსაყრელი სტრუქტურა და დაბალი საპროცენტო განაკვეთი

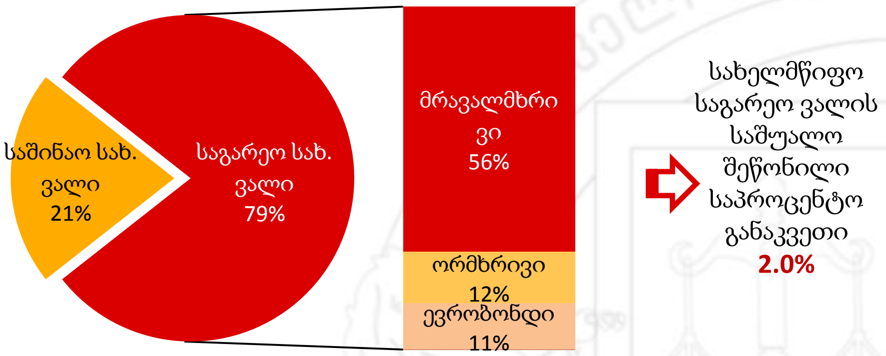

სახელმწიფო საგარეო ვალი საპროცენტო განაკვეთის ტიპების მიხედვით: დაბალი საპროცენტო რისკი

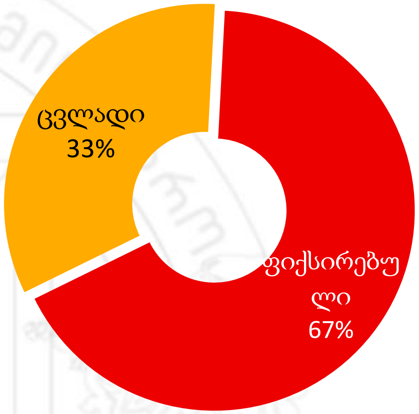

მთავრობის საგარეო ვალის ამორტიზაცია

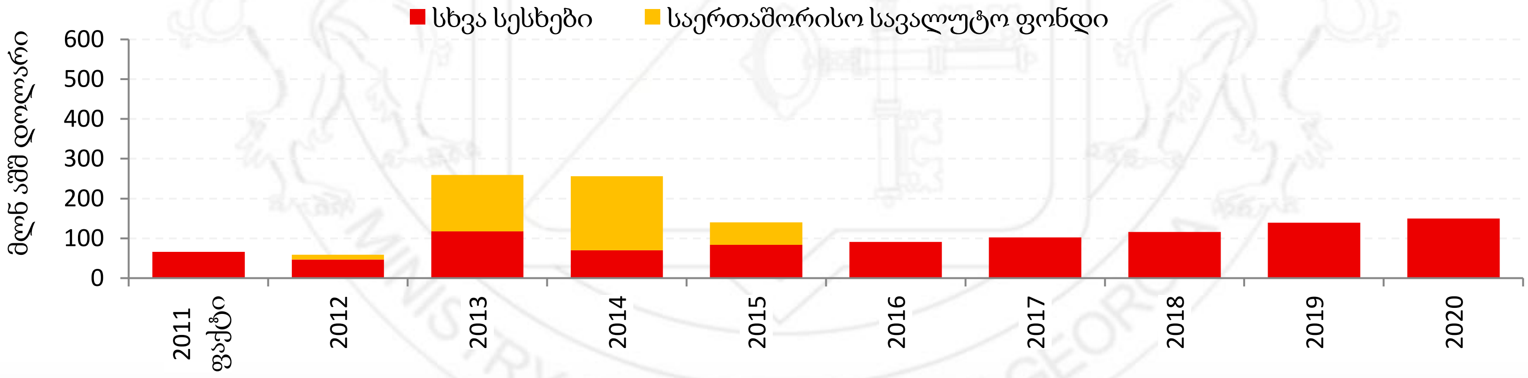

შენიშვნა: მთავრობის საგარეო ვალის მომსახურების პროგნოზი ეყრდნობა 2011 წლის 31 დეკემბრის ნაშთს.

პროგრამული ბიუჯეტი

- სახელმწიფო ფინანსების მართვის კუთხით განხორციელებული რეფორმების შემდგომი ეტაპი პროგრამული ბიუჯეტის დანერგვაა;

- 2012 წლისთვის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი პირველად მომზადდა პროგრამული ფორმატით;

- პროგრამული ბიუჯეტის მომზადების მეთოდოლოგია საერთაშორისო სავალუტო ფონდის, მსოფლიო ბანკის, საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტისა და კონტროლის პალატის წარმომადგენლებთან კონსულტაციების შედეგად იქნა შემუშავებული;

- ბიუჯეტში და მის დანართებში მოცემულია ბიუჯეტის პრიორიტეტების ფარგლებში დაგეგმილი ყველა პროგრამის აღწერა და მიზანი, მოსალოდნელი შედეგები და შედეგების შეფასების ინდიკატორები;

- პროგრამული ბიუჯეტი უფრო გამჭირვალეს და შედეგებზე ორიენტირებულს ხდის წლის განმავლობაში დაგეგმილ ხარჯებს;

ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორები

დასახელება	2009 ფაქტი	2010 ფაქტი	2011 ფაქტი	2012 გეგმა	2013 წინასწარი პროგნოზი	2014 წინასწარი პროგნოზი
მშპ-ს რეალური ზრდა	-3.8%	6.3%	7.0%	5.0%	6.5%	7.0%
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	17,986.0	20,743.4	24,229.1	26,967.0	30,443.1	34,528.6
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე (აშშ დოლარი)	2,455.2	2,623.0	3,215.4	3,549.4	4,006.9	4,544.6
ინფლაცია	1.7%	7.1%	8.0%	6.0%	6.0%	6.0%
საბიუჯეტო დეფიციტი	1,648.3	1,383.2	880.8	930.1	866.4	834.0
საბიუჯეტო დეფიციტი %-ულად მშპ-სთან	9.2%	6.6%	3.6%	3.5%	2.9%	2.4%
ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები	4,388.9	4,134.8	6,625.0	7,242.0	7,764.0	8,731.0
საგადასახადო შემოსავლები %-ულად მშპ-სთან	24.4%	23.5%	25.3%	24.6%	23.8%	22.5%

ნაერთი ბიუჯეტი

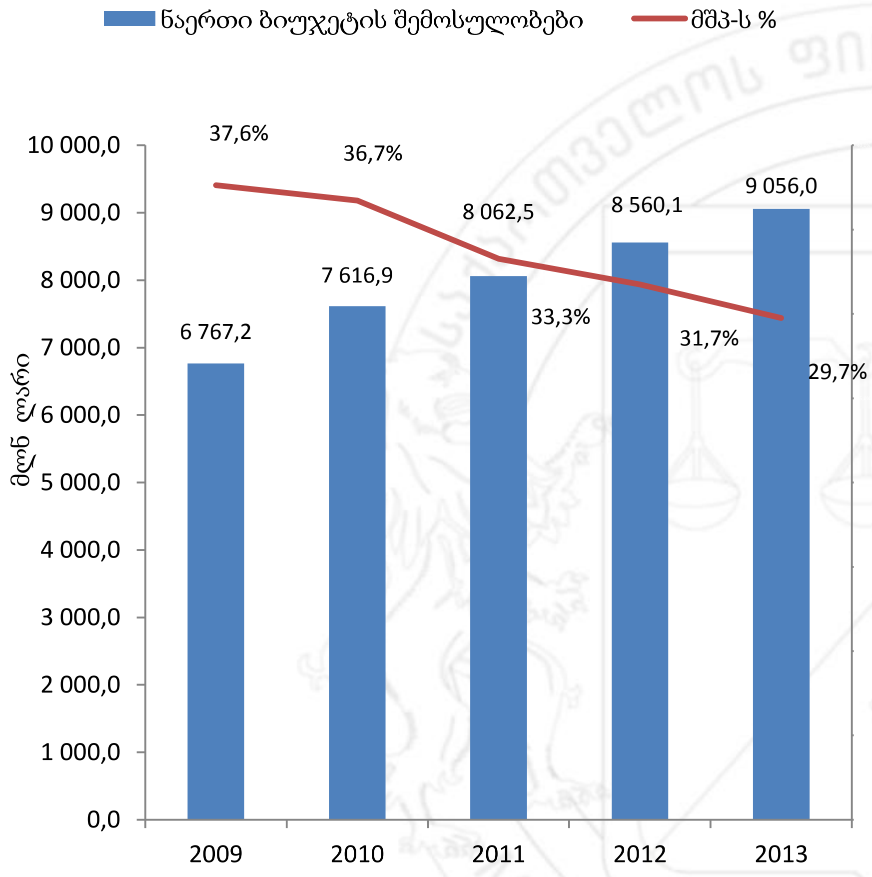

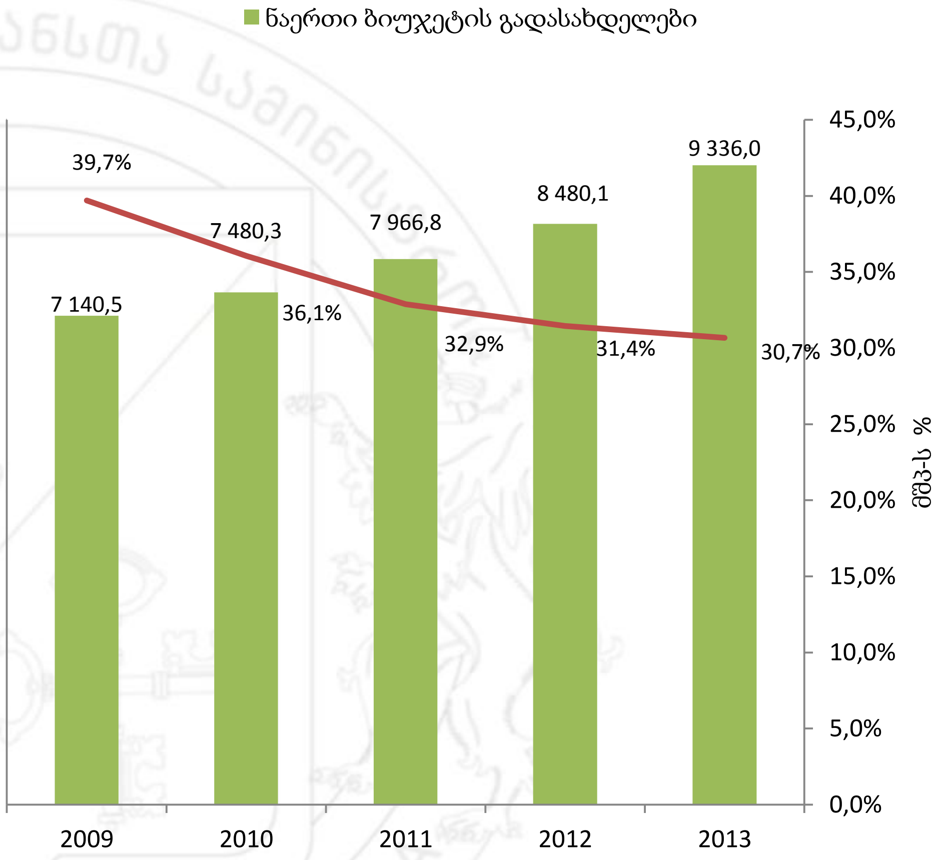

სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობები - 2012 წელი

დასახელება	2012 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი (მლნ ლარი)	%-ულად მთლიან ჯამთან
საბიუჯეტო სახსრები	**6,830.0**	**85.2%**
გადასახადები	6,300.0	78.6%
სხვა შემოსავლები	300.0	3.7%
არაფინანსური აქტივების კლება *(პრივატიზაცია)*	70.0	0.9%
ფინანსური აქტივების კლება *(სესხების დაბრუნება)*	60.0	0.7%
საშინაო ვალის ზრდა *(სახაზინო ვალდებულებები)*	100.0	1.2%
დონორების დაფინანსება	**1,185.4**	**14.8%**
გრანტები	239.4	3.0%
კრედიტები	946.0	11.8%
ჯამი	**8,015.4**	**100.0%**

სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობები - 2012 წელი

შემოსულობები ძირითადი კატეგორიების მიხედვით

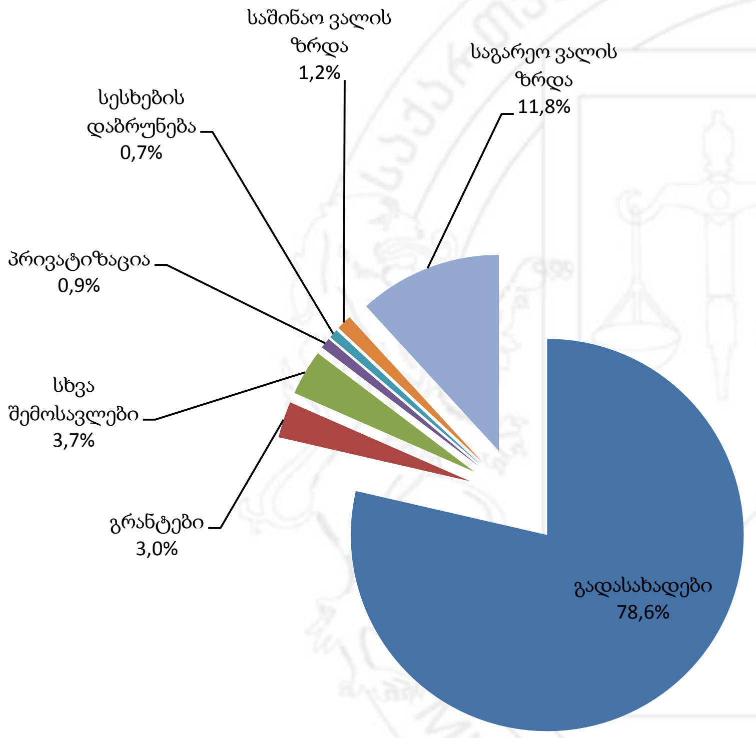

დეფიციტური დაფინანსების კლებადი ტენდენცია: 2009-2012 წლები

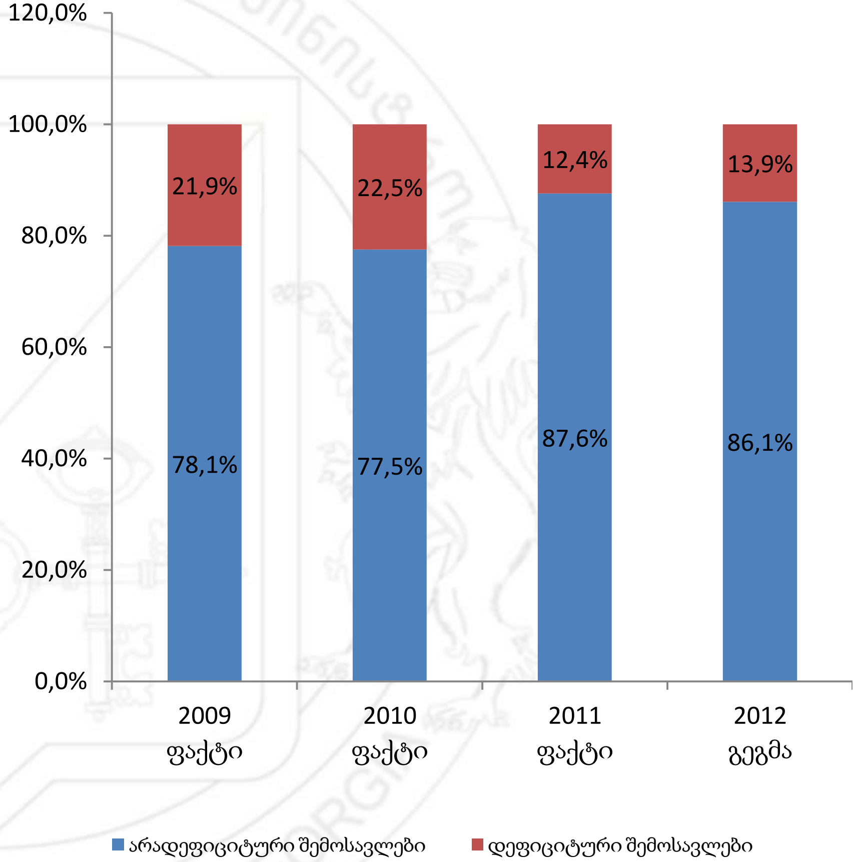

სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები (2007-2012 წლები)

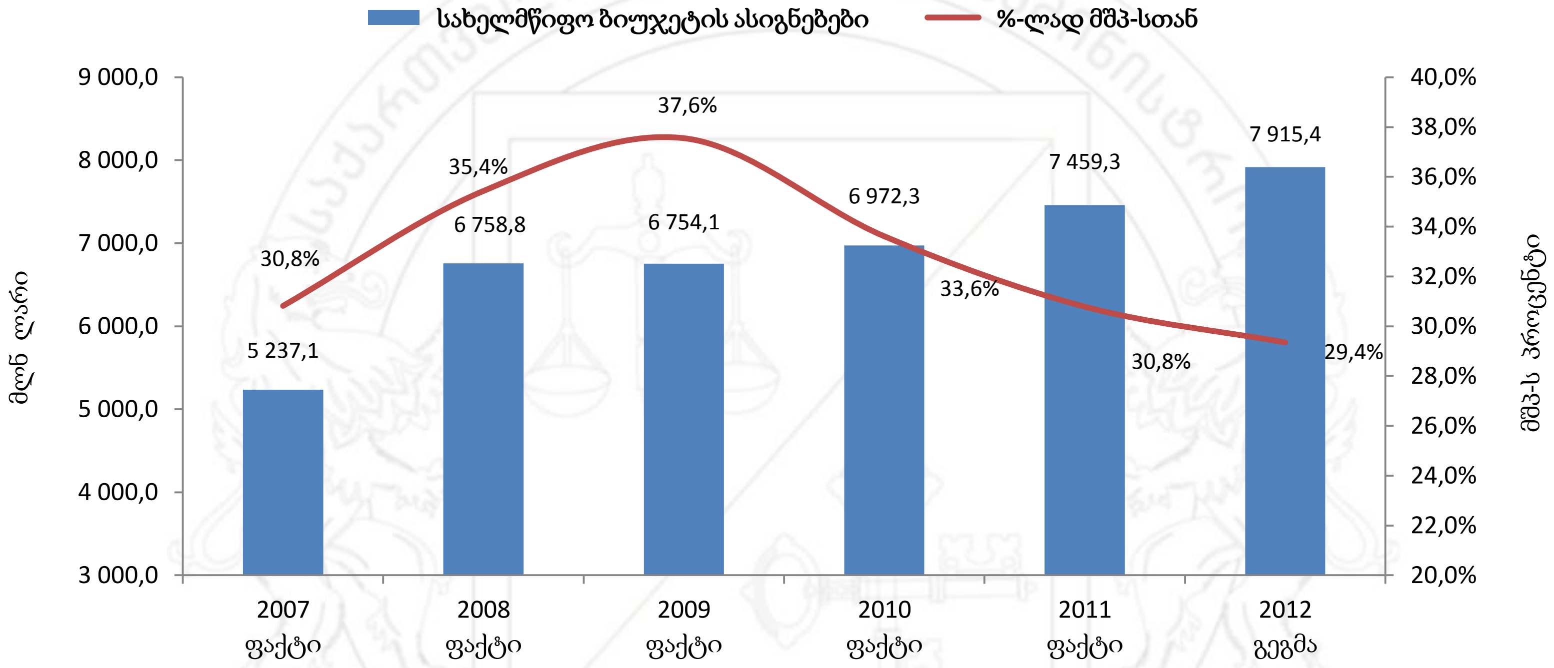

სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები

სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებების გაშლა

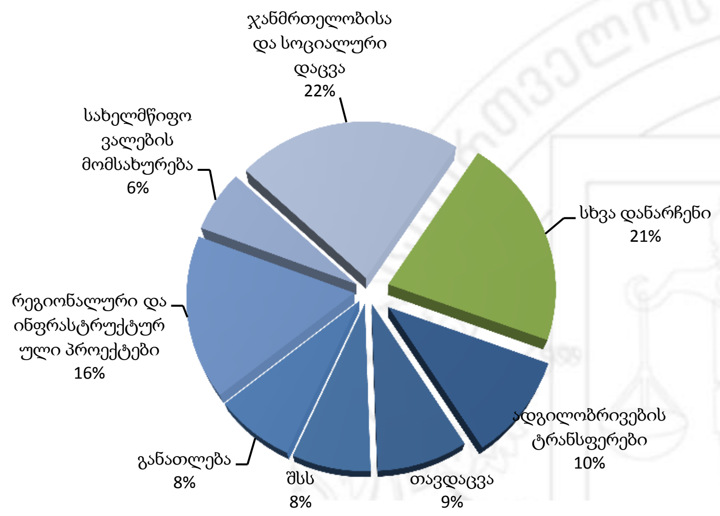

სხვა დანარჩენი

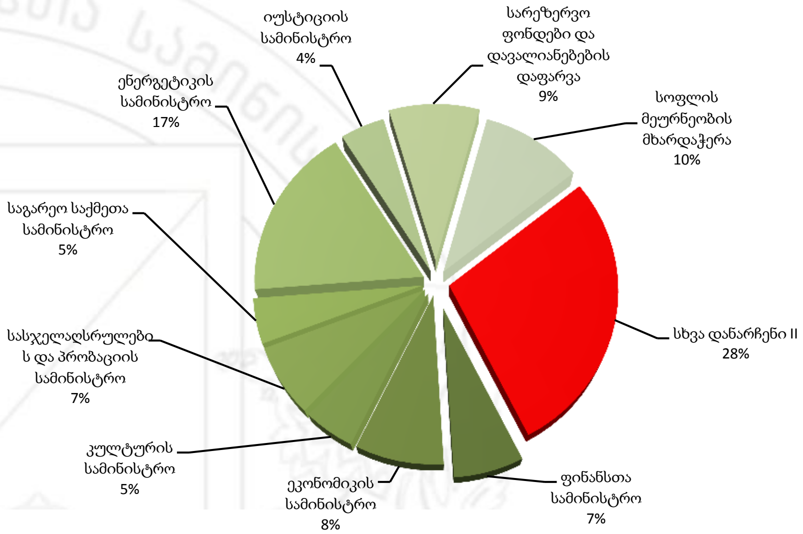

სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები

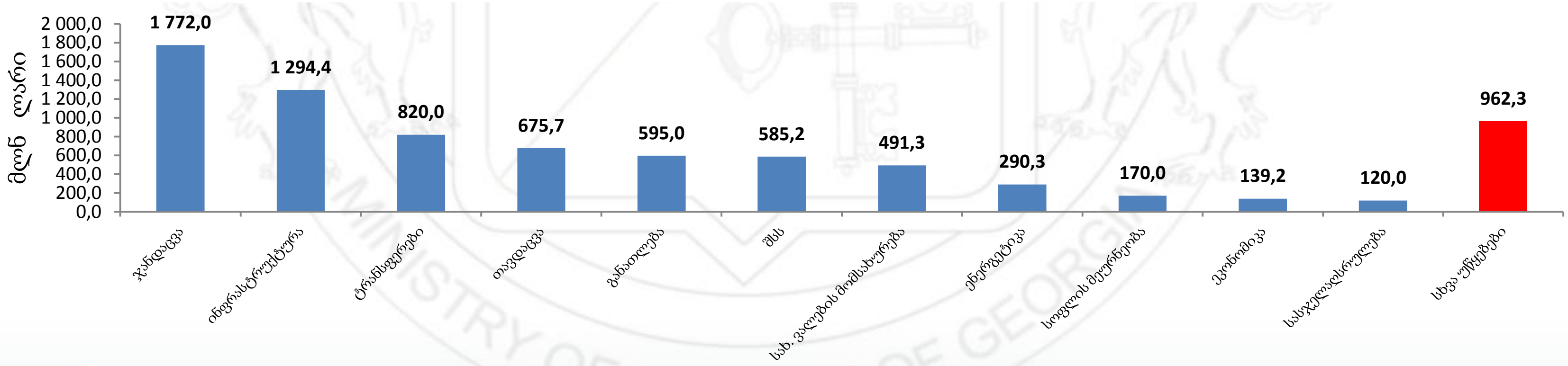

შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო

დასახელება	თანხა (მლნ ლარი)
საპენსიო უზრუნველყოფა	1,058.4
სოციალური დახმარებები	273.9
სოციალური რეაბილიტაცია და ბავშვზე ზრუნვა	13.6
ჯანმრთელობის დაზღვევა	168.5
ჯანმრთელობის დაცვის სხვა პროგრამები	169.8
სამინისტროს პროგრამების შესაძლო დეფიციტის დაფარვა	15.0
სამედიცინო დაწესებულებების რეაბილიტაცია და აღჭურვა	12.0
მოსახლეობის სურსათისა და ენერგოვაუჩერებით უზრუნველყოფა	0.0
სხვა დანარჩენი ხარჯები	56.8
სულ ჯამი	**1,768.0**

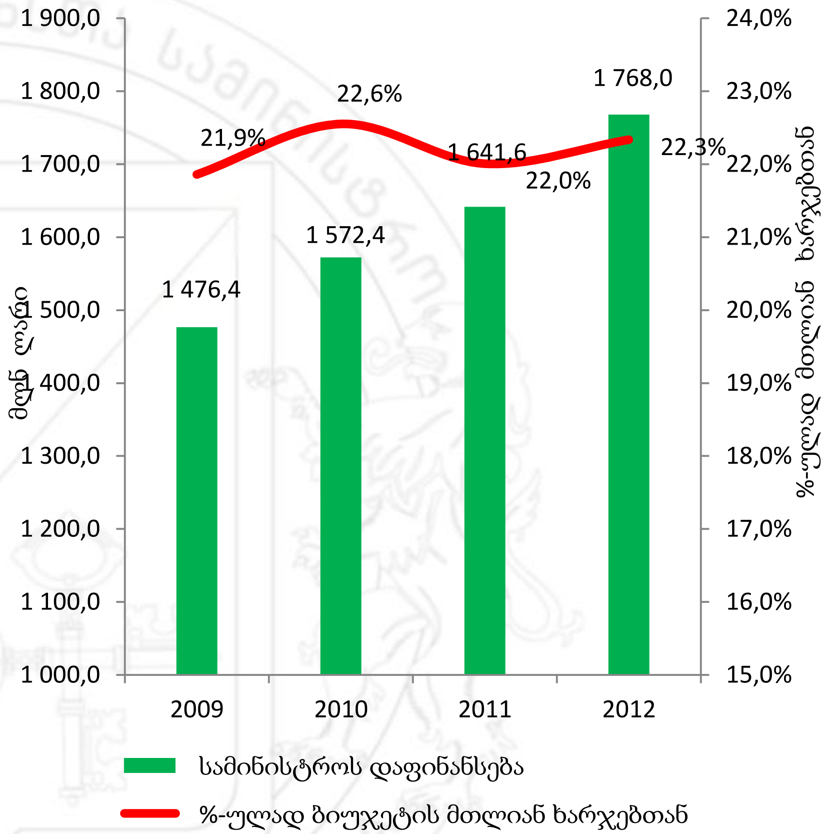

- მოცემულ ცხრილში გათვალისწინებული არ არის დონორების დაფინანსებული პროექტები, ვინაიდან აღნიშნული პროექტების უმრავლესობა დონორთა მოთხოვნით (გლობალ ფონდი) მომდევნო წელს განხორციელდება არასამთავრობო ორგანიზაციების მიერ;

2012 წლის საპენსიო რეფორმა

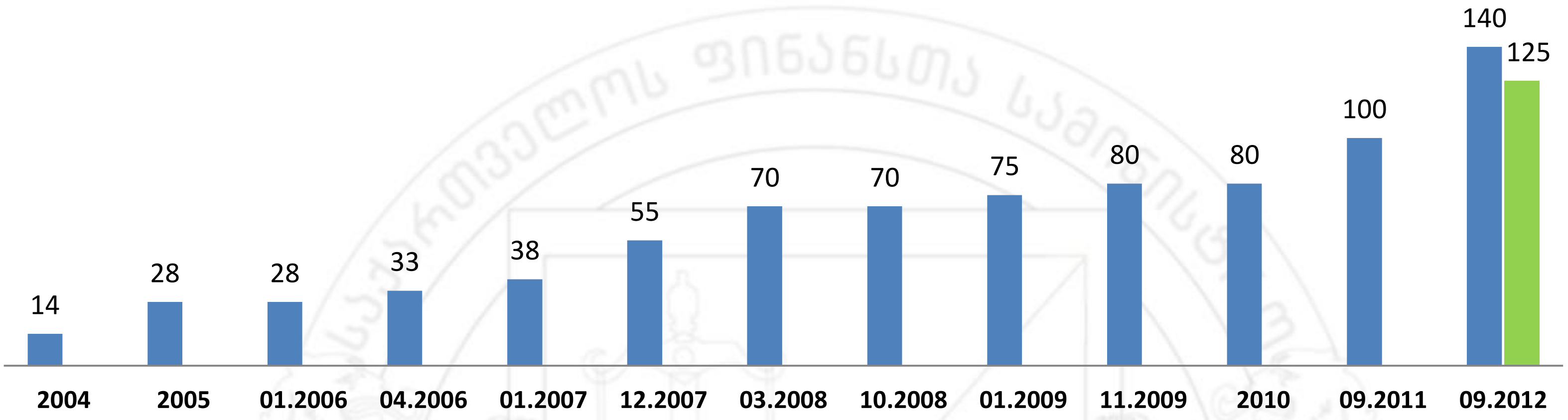

- 2012 წლის 1 სექტემბრიდან განხორციელდება საპენსიო რეფორმა, კერძოდ:
  - 67 წელზე მეტი ასაკის პენსიონერების და პირველი ჯგუფის ინვალიდების საპენსიო პაკეტი განისაზღვრება 140 ლარით (მშ. დაახლოებით15 ლარი დაზღვევა);
  - 67 წლამდე პენსიონერების საპენსიო პაკეტი განისაზღვრება 125 ლარით (მშ. დაახლოებით15 ლარი დაზღვევა);
  - სახელმწიფო დააზღვევს ყველა პენსიონერს;
  - საპენსიო პაკეტში გაერთიანდება პენსია, სამუშაო სტაჟის დანამატი და დაზღვევა;

- საპენსიო რეფორმის პარალერულად ჯანდაცვის სისტემის განვითარების და მოსახლეობისათვის სამედიცინო ხარჯების ტვირთის შემსუბუქების მიზნით 2012 სექტემბრიდან სახელმწიფო დააზღვევს:
  - 0-5 წლის ასაკის ყველა ბავშვს - 290,0 ათასზე მეტი ბენეფიციარი;
  - ყველა პენსიონერს და პირველი ჯგუფის ინვალიდს - 690,0 ათასზე მეტი ბენეფიციარი;

- 2012-2013 წლებში სახელმწიფო და კერძო სექტორის მიერ გაგრძელდება სამედიცინო დაწესებულებების მშენებლობ-რეაბილიტაცია და აღჭურვა. 2013 წლის ბოლოს იფუნქციონირებს 152 ახალი ან რეაბილიტირებული თანამედროვე ტექნიკით აღჭურვილი სამედიცინო დაწესებულება;

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო

დასახელება	თანხა (მლნ ლარი)
სკოლების ვაუჩერული დაფინანსება	327.0
საჯარო სკოლების მშენებლობა-რეაბილიტაცია და აღჭურვა	40.0
საჯარო სკოლების ინტერნეტიზაცია	5.4
პირველკლასელების კომპიუტერებით უზრუნველყოფა	25.6
სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ოჯახების მოსწავლეების წიგნებით უზრუნველყოფა	6.5
პროფესიული სასწავლებლების დაფინანსება	7.5
უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ხელშეწყობა	14.3
სტუდენტების სასწავლო და სამაგისტრო გრანტები	51.6
სტუდენტების დასაქმების ხელშეწყობის პროგრამა	15.0
მეცნიერების ხელშეწყობა	30.0
სხვა დანარჩენი ხარჯები	72.1
სულ ჯამი	**595.0**

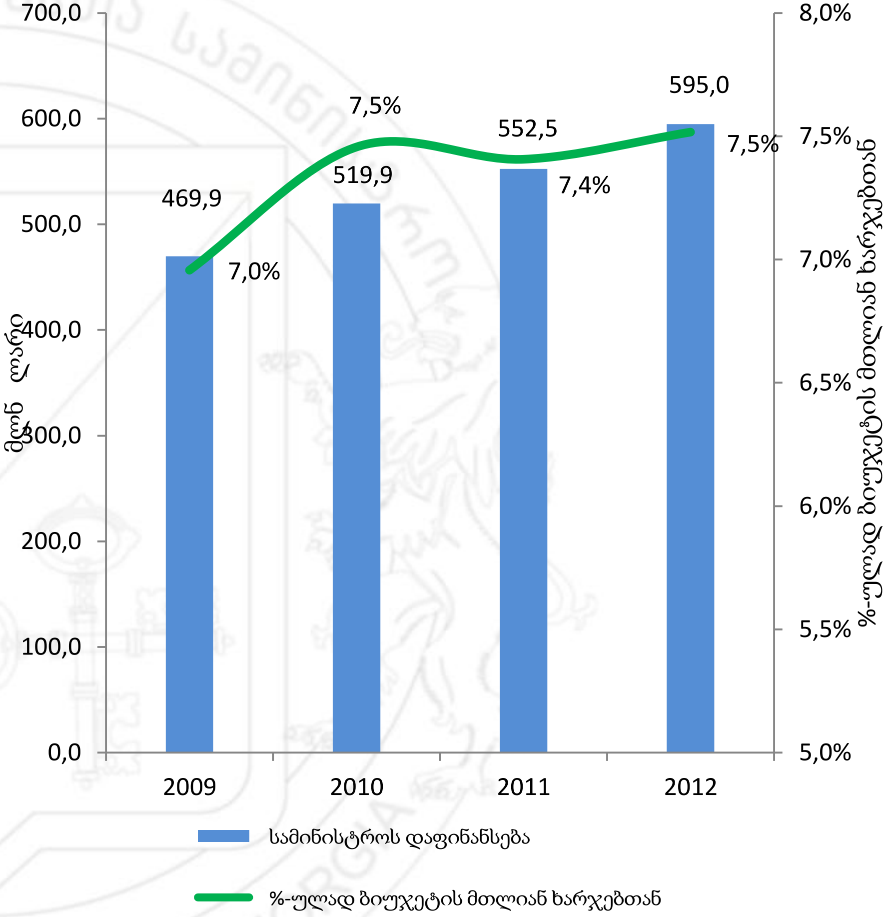

სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

დასახელება	თანხა (მლნ ლარი)
სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის განახლება	15.4
სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ინტენსიფიკაცია	41.0
სამელიორაციო სისტემების მოდერნიზაცია	10.0
რეგიონებში სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების სავარგულების ათვისების ხელშეწყობა	20.0
აგროსექტორის განვითრება და ხელშეწყობა	10.6
თანამედროვე ტექნოლოგიების, აგროსასურსათო პროდუქციის, ღვინის და სამზარეულოს პოპულარიზაცია	4.5
რთველის ხელშეწყობის ღონისძიებები	5.0
სხვა დანარჩენი ხარჯები	13.5
ჯამი	**120.0**

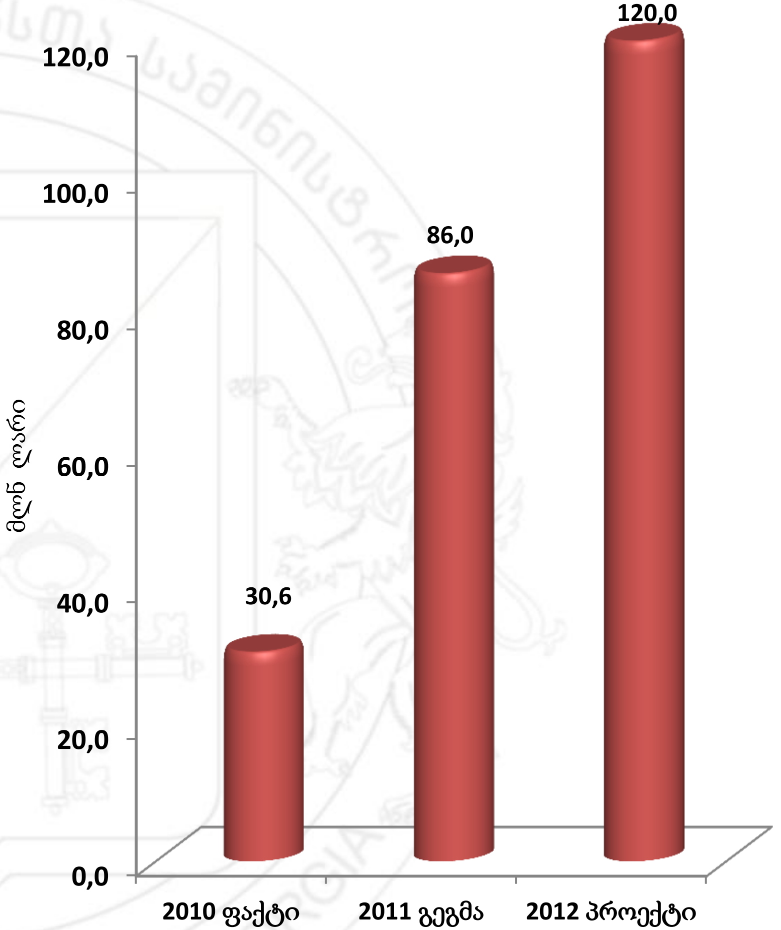

დევნილთა საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება

- 2008-2011 წლებში დევნილთა სახლების მშენებლობა-რეაბილიტაციაზე მიიმართა 413,5 მლნ ლარი;
- 2012 წელს აღნიშნული მიზნებისათვის გამოყოფილია 96,2 მლნ ლარი;
- განვლილ პერიოდში ახლად აშენებულ სახლებში შესახლდა, კომპენსაცია მიეცა და საცხოვრებელი ფართი დაუკანონდა 38,0 ათასამდე ოჯახს (152,0 ათასი სული);
- ელექტროენერგიის გამრიცხველიანება - 27,0 ათასი აბონენტი
- გაზის გამრიცხველიანება - 11,0 ათასი აბონენტი;

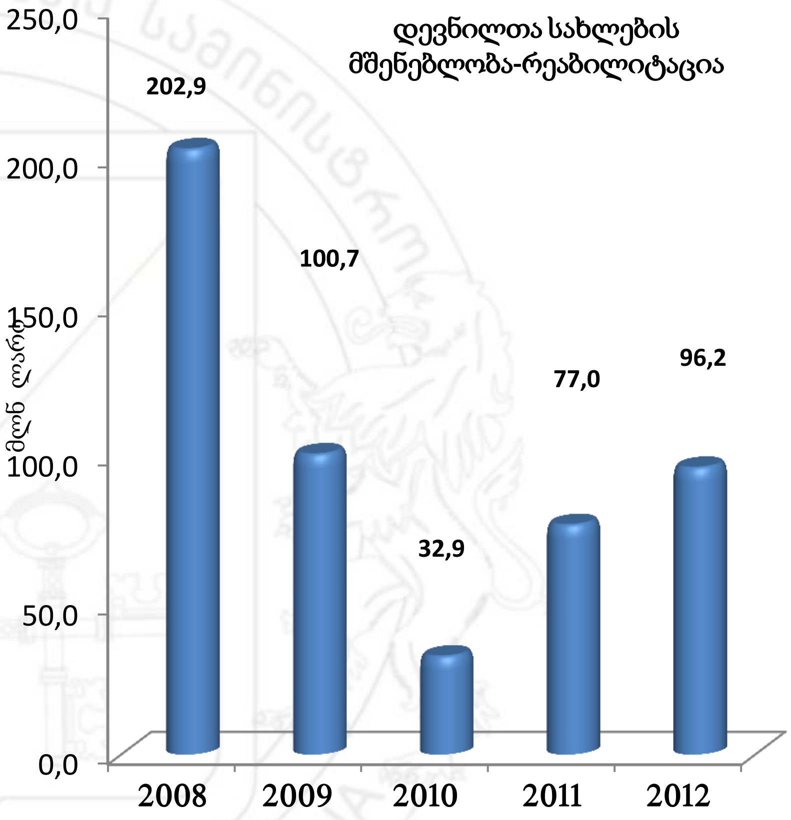

საგზაო ინფრასტრუქტურა

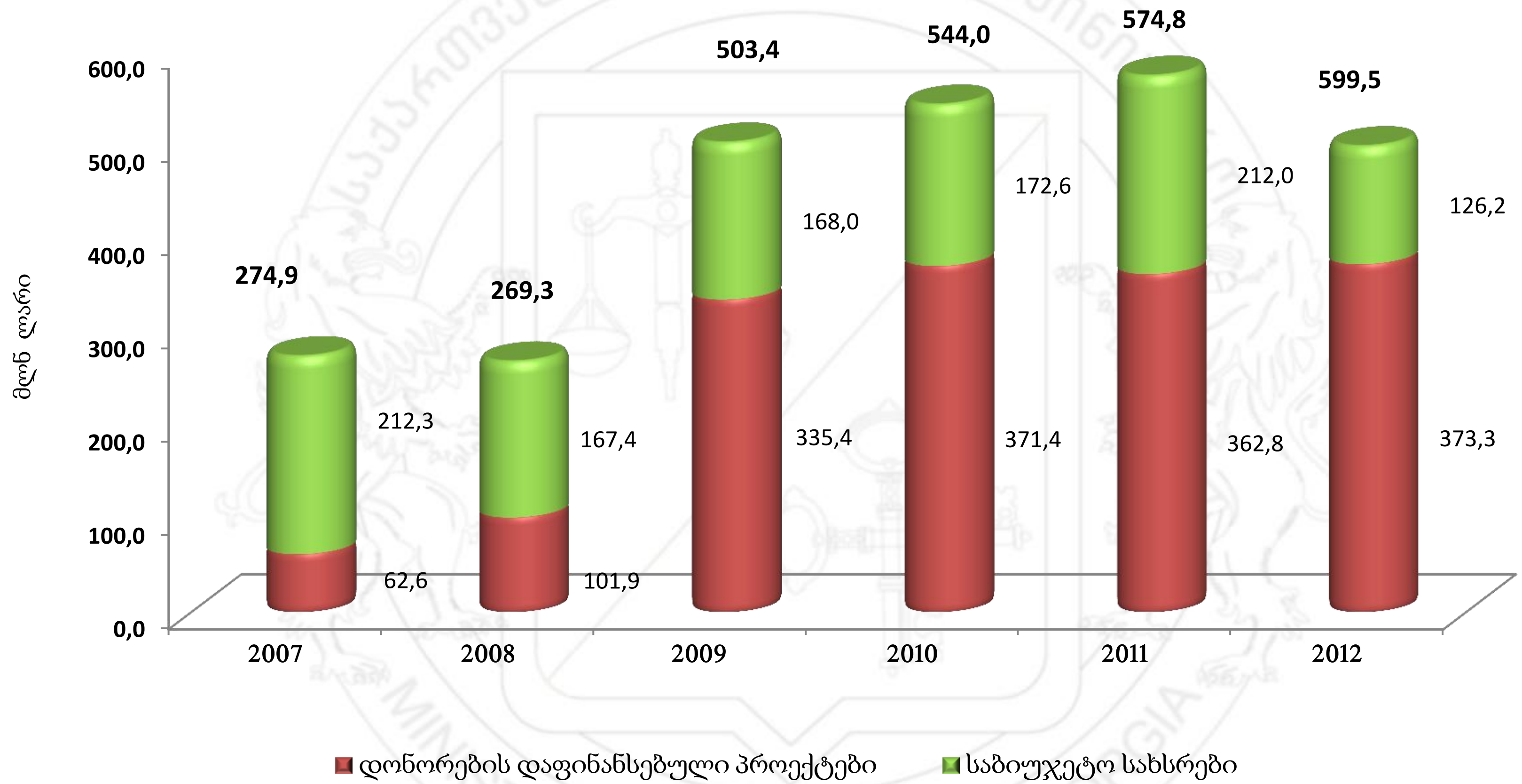

საგზაო ინფრასტრუქტურა

დასახელება	2012 წელი (მლნ ლარი)
ავტომაგისტრალი რიკოთის გვირაბამდე (WB)	114.2
ზესტაფონი-ქუთაისი-სამტრედიის ავტომაგისტრალი (JICA)	91.0
ქობულეთის შემოვლითი ავტომაგისტრალი (ADB)	93.0
თბილისი-რუსთავის ავტომაგისტრალი (ADB)	49.3
გუდაური-ყაზბეგის გზაზე გვირაბის მშენებლობა (ADB)	10.0
მდინარეთა ნაპირსამაგრი სამუშაოები	5.0
შიდასახელმწიფოებრივი გზების რეაბილიტაცია და მოვლა-შენახვა	186.3
ჯამი	**548.8**

წყალ-კანალიზაციის სისტემები

- 2012 წელს წყალ-კანალიზაციის სისტემების სარეაბილიტაციო სამუშაოების დასაფინანსებლად გამოყოფილია 194,7 მლნ ლარი;
- გამოყოფილი თანხის ფარგლებში გაგრძელდება ბათუმის, ხელვაჩაურის და ქობულეთის კომუნალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია;
- მესტიასა და ანაკლიაში განხორციელდება წყალმომარაგებისა და კანალიზაციის ქსელის მოწყობა;
- ანაკლიაში დაიწყება კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა;
- წყალ-კანალიზაციის სისტემების მშენებლობა-რეაბილიტაცია დაიწყება / გაგრძელდება ქუთაისში, ფოთში, ზუგდიდში და ურეკში;

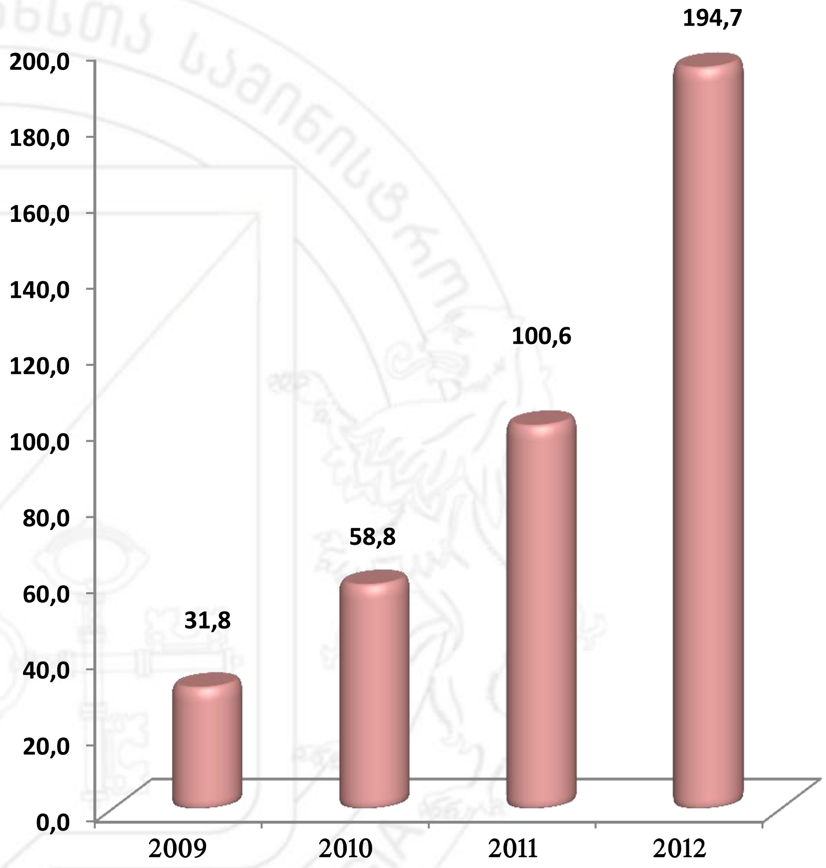

მუნიციპალური და ტურისტული ინფრასტრუქტურა

- ტურისტული ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია განხორციელდება:
  - მესტიაში;
  - ანაკლია-განმუხურში;
  - გოდერძის კურორტზე;
  - ზუგდიდში;
  - ახალციხეში;
  - გორში;
  - თელავში;
  - ბორჯომში;
  - ბახმაროში;
- დაიწყება კახეთის განვითარების პროექტი (WB);
- გაგრძელდება მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია სხვადასხვა რეგიონებში, რისთვისაც გამოყოფილია 104,2 მლნ ლარი (WB, ADB);
- სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში 2012 წელს გამოყოფილია 50,0 მლნ ლარი. სულ 2009-2012 წლებში აღნიშნულ პროგრამაზე მიმართული იქნება 150,0 მლნ ლარი;